

Temat: ŚLADY PRZYJAŹNI
scenariusz warsztatów na podstawie książki Małgorzaty Kur

„Gucio na tropie zaginionej świnki morskiej”

WARTOŚCI - PRZYJAŹŃ

EMOCJE - LĘK

Opracowała: Anna Giniewska

Adresaci: dzieci w wieku 4-8 lat

Czas trwania: 60 minut

Miejsce: sala lekcyjna / biblioteka / świetlica

Cele główne

- Wspieranie rozwoju emocjonalnego dzieci poprzez oswojenie lęku oraz uczenie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych emocjonalnie,
- Kształtowanie postawy empatii, odpowiedzialności i troski wobec zwierząt oraz innych osób poprzez identyfikację z bohaterami historii i ich przeżyciami,
- Budowanie i wzmacnianie wartości przyjaźni oraz współpracy w grupie jako źródła bezpieczeństwa, wsparcia i skutecznego działania w sytuacjach problemowych.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje, w szczególności lęk, radość,
- wypowiada się na temat przyjaźni oraz relacji między ludźmi i zwierzętami,
- uczestniczy w zabawach ruchowych i sensorycznych,
- współpracuje w grupie podczas zadań detektywistycznych i twórczych,
- rozwija poczucie sprawczości i bezpieczeństwa.

Materiały i środki dydaktyczne

- pluszowa świnka morska (Stefan),
- papierowe lupy detektywistyczne,
- obręcze, poduszki lub wyznaczone „bezpieczne miejsca”,
- bębenek lub instrument do sygnału „grzmotu”,
- materiały sensoryczne: siano, tkaniny o różnych fakturach, papier szeleszczący, gąbki, trawa dekoracyjna i inne,
- kartki, flamastry, kredki,
- taśma, nożyczki, klej,
- muzyka (relaksacyjna).

Metody pracy

- rozmowa kierowana,
- pogadanka,
- elementy dramy,
- zabawy ruchowe,
- zabawy sensoryczne,
- metoda praktycznego działania,
- burza mózgów,
- ekspresja plastyczna.

Formy pracy

- indywidualna,
- grupowa,
- zbiorowa.

Literatura:

- Kur Małgorzata: *Gucio na tropie zaginionej świnki morskiej*, Papilon., Poznań 2020.
- Koźmińska Irena, Olszewska Elżbieta: *Z dzieckiem w świat wartości*, CPCD, Prószyński i S-ka, Warszawa 2018.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Iskierkowe powitanie

Prowadzący pokazuje dzieciom książkę oraz pluszowego Stefana (świnka morska/kawia domowa). Rozmawia z dziećmi o zwierzątkach domowych i pyta:

- *Czy ktoś ma zwierzątko?*
- *Jak opiekujemy się zwierzętami?*
- *Co czujemy, gdy ktoś bliski znika?*

Następnie osoba prowadząca wyjaśnia, że dziś dzieci zamienią się w drużynę detektywów i pomogą Guciowi odnaleźć Stefana. Aby rozpocząć misję, muszą poczuć siłę przyjaźni. Uczestnicy stoją w kręgu i trzymają się za ręce. Prowadzący mówi: *„Iskierkę przyjaźni puszczam w krąg i czekam, aż wróci do mych rąk”*. Delikatnie ścisną dłoń pierwszego dziecka, a iskierka przechodzi dalej aż wraca do prowadzącego. Zakończenie: *„Iskierka przyjaźni puszczona w krąg, wróciła do mych rąk”*.

2. Gdyby przyjaźń...

Robimy wstęp do rozmów o przyjaźni. Prosimy dzieci aby dokończyły zdania:

- *Gdyby przyjaźń była kolorem to jakim?*
- *Gdyby przyjaźń była zwierzęciem to jakim?*
- *Gdyby przyjaźń była krajobrazem to jakim?*

Prowadzący dopytuje o uzasadnienia i wspiera swobodne wypowiedzi dzieci.

3. Przyjaciel

Zachęcamy dzieci do pokazania na palcach ilu mają przyjaciół, pytamy:

- *Co robią przyjaciele?*
- *Czego od nich oczekujemy?*
- *Co sami chcemy robić dla swoich przyjaciół?*
- *Czy wspólna zabawa wystarczy, żeby nazwać kogoś swoim przyjacielem?*

- Na czym polega przyjaźń?
- Czy przyjaźń jest możliwa tylko między ludźmi?

PRZYJAŹŃ¹ - to bliski i równoprawny związek pomiędzy osobami, oparty na wzajemnej sympatii, życzliwości, szczerości, zaufaniu, gotowości do pomocy oraz czerpaniu przyjemności z przebywania razem.

4. Głośne czytanie fragmentu książki Małgorzaty Kur pt. *Gucio na tropie zaginionej świnki morskiej.*

Robimy wprowadzenie do książki, opowiadamy jacy są bohaterowie na podstawie rozdziału pierwszego i zapraszamy dzieci do wysłuchania rozdziału drugiego pt. *Dzień, w którym zniknął Stefan.*

Zachęcamy dzieci do powtarzania i pokazywania wiersza pt. **Drużyna Gucia**

Lupę w górę podnosimy, (dzieci robią kółeczka z palców przy oku)

Dzielnie śladów dziś tropimy! (maszerują w miejscu)

Choć się czasem troszkę boimy, (tulą się do siebie, obejmując ramionami)

To w przyjaźni zwyciężymy! (podają sobie ręce w górę)

Stefan, Stefan - gdzieś się schował? (rozglądają się na boki)

Gucio plan już opracował! (stukają palcem w czoło)

Razem strachy przegoniamy, (machają rękami, jakby coś odganiały)

I Stefana już dziś mamy! (klaszczą radośnie)

5. Zabawa - Burza i schronienie

Ta aktywność ruchowa nawiązuje do momentu zaginięcia Stefana podczas burzy i pomaga dzieciom oswoić lęk związany z burzą i zaginięciem zwierzątka. Dzieci swobodnie poruszają się po sali, spacerując lub biegając w rytmie wybranej muzyki. W pewnym momencie prowadzący uderza w bębenek lub klaszcze, sygnalizując

¹ Koźmińska Irena, Olszewska Elżbieta: *Z dzieckiem w świat wartości*, CPCD, Prószyński i S-ka, Warszawa 2018, s. 175.

„grzmot”. Na ten dźwięk dzieci muszą jak najszybciej odnaleźć „bezpieczny domek”, czyli wyznaczone miejsce schronienia, np. obręcz, poduszkę lub fragment dywanu. Ćwiczenie rozwija refleks, koncentrację i poczucie bezpieczeństwa w grupie, a jednocześnie w lekki, zabawowy sposób pomaga rozmawiać o emocjach związanych z lękiem przed utratą ukochanego zwierzątka.

6. Lęk – rozmowa

Prowadzący pyta dzieci: *Czego się boimy? Co czuli bohaterowie? Co pomaga, gdy się boimy?* Dzieci nazywają emocje i pokazują je mimiką.

LĘK - to silna emocja, która pojawia się, gdy czujemy zagrożenie, niepewność lub boimy się o siebie albo kogoś bliskiego. Może powodować napięcie w ciele i chęć ucieczki lub ukrycia się. Jest naturalny i pomaga nam uważać na niebezpieczeństwo.

7. Rysopis Stefana

Tak, jak bohaterowie rozwieszali ogłoszenia, dzieci tworzą własny plakat *Zaginął Stefan!*. Mogą narysować świnkę morską, dopisać cechy wyglądu i miejsce zaginięcia. Na końcu organizowana jest miniwystawa plakatów.

8. Sensoryczny spacer „Tropem Stefana”

W sali lub na wyznaczonym fragmencie przestrzeni tworzymy sensoryczną ścieżkę, która symbolizuje drogę poszukiwań Stefana. Dzieci pokonują ją w skarpetkach lub boso, aby mogły w pełni doświadczać różnorodnych faktur i bodźców dotykowych. Na trasie układamy naturalne i bezpieczne materiały np. siano, miękkie tkaniny, kawałki materiałów o różnych strukturach, poduszki, szeleszczący papier, trawę dekoracyjną czy gąbki. Każdy fragment drogi może symbolizować inny etap poszukiwań Gucia.

Dzieci poruszają się powoli, uważnie stawiając kroki i obserwując swoje odczucia: co jest miękkie, co szorstkie, co łaskocze stopy. Prowadzący może delikatnie podkreślać narrację, np.: *„Idziemy śladem Stefana... uważnie słuchamy i czujemy każdy krok...”*

Na końcu ścieżki czeka maskotka świnki morskiej Stefan, ukryty w bezpiecznym, przytulnym miejscu. Dzieci odnajdują go wspólnie, co staje się symbolicznym zakończeniem wędrowki i momentem ulgi po emocjonującym poszukiwaniu. Ćwiczenie wspiera integrację sensoryczną, uważność oraz pomaga dzieciom w bezpieczny sposób przeżyć emocje związane z zagubieniem i odnalezieniem zwierzątka.

9. Mój przepis na przyjaźń

Na zakończenie dzieci wspólnie tworzą „przepis na przyjaźń”. Każdy dorzuca jeden składnik dobrej przyjaźni. Przykładowe składniki: szczypta zaufania, garść uśmiechu, dużo pomocy, kilka dobrych słów, odrobina wspólnej zabawy. Gdy już przepis na przyjaźń jest gotowy, wspólnie robimy okrzyk **Z przyjacielem u boku, strach znika w mroku!**